

Практичне заняття 1.

Тема: Трансформація сім'ї як соціального інституту: витоки, здобутки, проблеми

Ключові терміни та поняття до теми: соціальний інститут, сім'я, сучасна сім'я, повна і неповна сім'я, девіантні родини; функції: матеріально-економічна, житлово-побутова, репродуктивна, комунікативна, виховна, рекреативна, психологічного захисту.

План

Теоретичні питання:

1. Сім'я як провідний фактор соціалізації особистості.
2. Стили та принципи сімейного виховання.
3. Труднощі сучасної української сім'ї у справі виховання та шляхи їх подолання.

Проблемні завдання:

- *Висвітліть соціально-психологічні та педагогічні вимоги до батьків.*
- *Проаналізуйте думки В.Сухомлинського щодо заохочення і покарання дітей в сім'ї.*
- *Розкрийте педагогічні умови виховання в дітей прихильності та любові до рідного дому.*
- *Проаналізуйте, як насилля в сім'ї впливає на формування особистості.*

Інтерактивне завдання: «Кафе знань»

1. Об'єднання у групи учасників дискусії та ознайомлення з господар кафе.
2. Питання для дискусії:
  - У 1-му кафе знань. *Аномальні стилі виховання (гіпопротекція, емоційне відкидання, гіперопіка).*
  - У 2-му кафе знань. *Принцип гуманізму і демократизму у формуванні особистості дитини.*
  - У 3-му кафе знань. *Сучасні проблеми у спілкуванні батьків і дітей.*
  - У 4-му кафе знань. *Шляхи виховання самостійності і відповідальності у дитини в умовах родини.*
3. Робота в групах щодо обговорення результатів дискусії, підготовка презентації.
4. Підведення підсумків.

Запитання для самоконтролю:

- *Розкрийте зміст поняття «сім'я», «родина».*
- *Виходячи з основних функцій сім'ї, назвіть її типи.*
- *В чому особливість рекреативної функції сім'ї?*
- *На основі яких критеріїв визначають стилі сімейного виховання?*

- Охарактеризуйте демократичний та авторитарний стилі виховання дитини.
- Які принципи сімейного виховання виокремлює сучасна педагогічна наука?
- Назвіть причини зниження рівня психологічного здоров'я нації.
- Що негативно впливає на розвиток інституту сім'ї?

Рекомендована література:

1. Кузьмінський А.І. Педагогіка родинного виховання : Навч. посіб. / А. І. Кузьмінський, В.Л. Омелянєнко. – К. : Знання, 2006. – 324 с.
2. Консультування сім'ї : [метод. поради для консультування батьків]. – Ч. 2 / Держ. центр соц. служб для молоді, АПН України, Ін-т проблем виховання ; Ред. В.Г. Постовий. – К. : ДЦССМ, 2003. – 303 с.
3. Медвідь С.П. Батьки, діти, реформи і ми! / С. П. Медвідь. – Вінниця : Консоль, 2011. – 36 с.
4. Постовий В.Г. Сім'я і школа: проблеми виховання дітей : [навч. посіб.] / В. Г. Постовий, О. А. Невмержицький ; М-во освіти і науки України, Акад. пед. наук України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2008. – 356 с.
5. Родинна педагогіка : [навч.-метод. посіб.] / М-во освіти і науки України, Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка; А. А. Марушкевич, В. Г. Постовий, Т. Ф. Алексеєнко. – К. : ПАРАПАН, 2002. – 216 с.

Практичне заняття 2.

Тема: Особливості підготовки дитини до школи

Ключові терміни та поняття до теми: соціалізація, соціальне середовище, середовище догматизму, середовище ідейне, середовище задоволення життям, середовище успіху і кар'єри, адаптація.

План

Теоретичні питання:

1. Найкращі традиції українського родинного виховання.
2. Типологія сімейного середовища.
3. Адаптаційний період як важлива умова успішної реалізації дитини у школі.

Проблемні завдання:

- Розкрийте негативні чинники, що впливають на виховання дітей в сучасній українській сім'ї.
- Окресліть основні напрями та зміст педагогічної роботи з проблемними сім'ями.
- Висвітліть визначальну роль сім'ї у виховній системі В.О.Сухомлинського.

Дискусійні питання:

- Яка роль сім'ї у процесі соціалізації особистості?
- Які механізми впливу на своїх дітей мають сучасні батьки?
- Що ви вкладаєте в поняття «психологічна готовність до школи»?
- Які ознаки успішної адаптації?

Запитання для самоконтролю:

- Розкрийте основні правила, яких потрібно дотримуватися батькам, у вихованні дитини.
- Назвіть типові помилки, яких допускаються батьки у вихованні дітей.
- Як впливає негативний психологічний мікроклімат у сім'ї на розвиток дитини?

Рекомендована література:

1. Конвенція про права дитини [Електронний ресурс] : Міжнародний документ від 20.11.1989. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_021
2. Навички заради здоров'я. Навчання здоровому способу життя на засадах розвитку навичок: важливий компонент школи, дружньої до дитини, школи, що підтримує здоров'я. – ВООЗ. – К., 2004.
3. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / Під заг. ред. Бібик Н. М. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 206 с.
- Реан А. А. . Психология и педагогика /А.А. Реан, Н.В. Бордовская, С. – СПб.: Питер, 2002. – 432 с.: ил.
4. Шаповаленко В. Возрастная психология (Психология развития и возрастная психология)/ В. Шаповаленко. – Москва, 2005[Електронний ресурс]. – [Режим доступу]: <http://www.alleng.ru/d/psy/psy014.htm>

Практичне заняття 3.

Тема: Навчально-психологічний супровід сім'ї

Ключові терміни та поняття до теми: розвиток, соціальна зрілість, фізіологічна зрілість, процес сприймання, зорове сприймання, пізнавальні процеси, дрібна моторика, емоційно-вольова сфера, цікавість, допитливість, регуляція поведінки.

План:

Теоретичні питання:

1. Сімейні конфлікти: причини та наслідки.
2. Подолання внутрішньо особистісних конфліктів дитини перед школою.
3. Допомога батькам у визначенні причин шкільної неуспішності дітей.
4. Психологічні умови, які мають бути пріоритетними у сім'ї.

Творчі завдання:

Завдання 1. Розробити рекомендації батькам щодо подолання конфліктів у сімейному середовищі.

Завдання 2. Розробити рекомендації батькам, які допоможуть їм створити сприятливий психологічний клімат у сім'ї.

Завдання 3. Розробити рекомендації батькам щодо подолання шкільної неуспішності молодших школярів.

Дискусійні питання:

- Які типові міжособистісні конфлікти одружених?
- Значний вплив на ймовірність виникнення подружніх конфліктів роблять зовнішні фактори. Які саме?
- Чим відрізняється конфліктна родина від проблемної родини?

Запитання для самоконтролю:

- Розкрийте зміст понять: «соціальна зрілість», «фізіологічна зрілість».
- Щоб стати дорослим, тобто досягти соціальної зрілості, необхідно...
- Що або хто допоможе зміцнити в дитини впевненість у власних силах?

Рекомендована література:

1. Воронцова Т. В. Вікові особливості розвитку дітей початкової школи / В.Т. Воронцова, В.С. Пономаренко та інші. / Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу» : – Київ. : Видавництво «Алатон», 2019. – 128 с.
2. Консультування сім'ї : [метод. поради для консультування батьків]. – Ч. 2 / Держ. центр соц. служб для молоді, АПН України, Ін-т проблем виховання ; Ред. В.Г. Постовий. – К. : ДЦССМ, 2003. – 303 с.
3. Мартиненко С.М. Вивчення особистості молодшого школяра засобами педагогічної діагностики [навч.-метод. посіб.]: рекомендовано Вченою радою Київського університету імені Бориса Грінченка / С. М. Мартиненко, М. Д. Осколова ; рецензент : В. І. Бондар, Н. М. Бібік. – К. : Київський ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. – 144 с.
4. Постовий В. Г. Сім'я і школа: проблеми виховання дітей : [навч. посіб.] / В. Г. Постовий, О. А. Невмержицький ; М-во освіти і науки України, Акад. пед. наук України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2008. – 356 с.

Практичне заняття 4.

Тема: Ознайомлення батьків з принципами роботи Нової української школи

Ключові терміни та поняття до теми: НУШ, навчальне середовище, педагогіка партнерства, компетентність, компетенція, цінності, Конвенція ООН про права дитини.

План:

Теоретичні питання:

1. Сучасні можливості та виклики НУШ.
2. Головні компоненти Концепції Нової української школи.
3. Принципи державного стандарту початкової загальної освіти: презумпція талановитості дитини, цінність дитинства, радість пізнання, розвиток особистості, здоров'я, безпека.
4. Ознайомлення батьків з Конвенцією про права дитини.

Проблемні завдання:

- Розкрийте основні принципи НОП.
- Охарактеризуйте основні складові НОП.
- Охарактеризуйте педагогічну свободу як одну з передумов успішного впровадження НУШ.
- Охарактеризуйте управлінську та фінансову автономію як одну з передумов успішного впровадження НУШ.
- Назвіть навчальні осередки класу НУШ.

Творчі завдання:

Завдання 1. Складіть кодекс моральних добродійностей дитини молодшого шкільного віку, на який можуть опиратися батьки та вчителі у вихованні дітей.

Завдання 2. Сформулюйте вислови батьків, вчителів, які можуть негативно впливати на поведінку дитини в соціумі (5–8 висловів).

Інтерактивне завдання: «Візуалізуємо та інсценізуємо права людини»

1. Студенти об'єднуються у групи по п'ять осіб.
2. Кожна група отримує конверт з прописаним правом людини, яке має символічно зобразити на папері, або ж відобразити за допомогою пантоміми (без слів). З урахуванням, що цільовою аудиторією є учні початкової школи.
3. Кожна із груп по черзі демонструє малюнок чи пантоміму учасникам інших груп, не озвучуючи право.
4. Підбиття підсумку.

Запитання для самоконтролю:

- *Метою освіти є...*
- *В завданні сучасної освіти закладено...*
- *З-поміж багатьох пунктів прав здобувачів освіти виділяємо право на...*
- *Новим результатом освіти є наскрізні вміння. Наведіть перелік наскрізних умінь.*
- *Емоційний інтелект це – ...*
- *Що ми розуміємо під поняттям «нове освітнє середовище»?*
- *На яких принципах ґрунтується ДСПО?*

Рекомендована література:

1. Воронцова Т.В. Вчимося жити разом. Посібник для вчителя з розвитку соціальних навичок у курсі «Основи здоров'я» (початкова школа) / Воронцова Т.В. Пономаренко В.С. – К.: Видавництво «Алатон», 2016. – 232 с.
2. Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 206 с.
3. Працюємо разом: дитина з особливими потребами в школі. Довідник для батьків. Досвід Канади: посіб. – К.: Паливода А.В., 2012. – 50 с.
4. Усвідомлене батьківство як умова повноцінного розвитку дитини : Методичні матеріали для тренера / авт.-упор. : О. В. Безпалько, Т. Л. Лях, В. В. Молочний, Т. П. Цюман; під заг. ред. Г. М. Лактіонової. – К. : Наук. світ, 2003. – 107 с.
5. Що українці знають і думають про права людини: загальнонаціональне дослідження / [І. Бекешкіна, Т.Печончик, В.Яворський та ін.]; під заг. ред. Т. Печончик. – Київ, 2017. – 308 с.

Практичне заняття 5.

Тема: Співпраця школи та сім'ї як важлива умова успішного навчання та виховання дитини

Ключові терміни та поняття до теми: співпраця, класний керівник, батьківський авторитет, спілкування, батьківські збори, індивідуальні зустрічі з батьками, батьківська кімната, батьківський комітет, взаємодопомога.

План:

Теоретичні питання:

1. Форми спілкування вчителя з батьками як невід'ємна частина річного плану роботи вчителя.
2. Батьківський авторитет та його види.
3. Поради батькам, яких правил їм необхідно дотримуватися у вихованні дітей.
4. Труднощі в налагодженні співпраці між школою і батьками.

Проблемні завдання:

- Розкрийте види фальшивого авторитету, які виділяє А.С. Макаренко.
- Батьківські збори повинні відповідати таким педагогічним вимогам...
- Розкрийте переваги співпраці вчителя з батьками.

Творче завдання:

Завдання 1. Розробіть рекомендації батькам щодо організації дозвілля в умовах сім'ї.

Інтерактивне завдання: «Робота експертних груп»

1. Об'єднання у групи учасників експертних груп.
2. Отримання експертами завдань.
  - Проаналізувати 1-й експертній групі. У чому переваги співпраці вчителя з батьками (батьки як помічники вчителя)?
  - Проаналізувати 2-й експертній групі. Які труднощі в налагодженні співпраці між школою і батьками існують?
3. Робота експертних груп, підготовка презентації.
4. Підведення підсумків.

Запитання для самоконтролю:

- Назвіть основні шляхи співпраці з батьками.
- На що потрібно зважати вчителю у спілкуванні з батьками?

Рекомендована література:

1. Класному керівнику: як провести батьківські збори / [упоряд. Л. Шестова, Н. Чиренко]. – К. : Шк. світ, 2009. – 125 с.
2. Коваль В.І. Організація роботи з батьками / І.В. Коваль // Батьківські збори. – Харків: Вид. група «Основа», 2006. – С. 58–71. – (Школа класного керівника).
3. Мезенцева Г.О. Робота з батьками : [метод. посіб. класного керівника] / Г.О. Мезенцева, С.М. Сліпак, О.І. Пономаревська ; Ніжин. держ. пед. ун-т ім. М. Гоголя ; [за ред. О. М. Ковальчук]. – Ніжин, 2000. – 20 с.
4. Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 206 с.
5. Постовий В.Г. Сім'я і школа: проблеми виховання дітей : [навч. посіб.] / В.Г. Постовий, О.А. Невмержицький ; М-во освіти і науки України, Акад. пед. наук України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2008. – 356 с.
6. Родинна педагогіка : [навч.-метод. посіб.] / М-во освіти і науки України, Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка; А.А. Марушкевич, В.Г. Постовий, Т.Ф. Алексєєнко. – К. : ПАРАПАН, 2002. – 216 с.

Практичне заняття 6.

Тема: Форми та методи роботи школи з батьками у контексті підвищення їхньої педагогічної культури

Ключові терміни та поняття до теми: педагогічний всеобуч, педагогічна культура, педагогічні знання, форми, методи, інноваційні форми, співробітництво, педагогічна взаємодія, батьківські педагогічні ринги, батьківські педагогічні «табу», батьківські тренінги.

План

Теоретичні питання:

1. Інноваційні форми роботи з батьками.
2. Основні складові педагогічної культури батьків.
3. Методи роботи, що сприяють підвищенню рівня педагогічної освіти батьків.
4. Робота педагога з проблемними сім'ями.

Проблемні завдання:

- Охарактеризуйте стилі поведінки батьків, що позитивно впливають на їхню взаємодію з класним керівником.
- Розкрийте напрями за якими здійснюється особливості роботи педагогічних колективів навчальних закладів з батьками.
- Висвітліть індивідуальні форми роботи вчителя з батьками.
- Висвітліть групові форми роботи вчителя з батьками.
- Висвітліть колективні форми роботи вчителя з батьками.
- Дбаючи про ефективну взаємодію з батьками, при використанні різних форм роботи, учитель має враховувати важливість таких чинників...

Творчі завдання:

Завдання 1. Сформулюйте методичні поради батькам щодо використання позитивного досвіду виховання дітей у родині. (Досвід за вибором студента).

Завдання 2. Розробіть сценарій тренінгу, як нетрадиційної форми взаємодії класного керівника з батьками. (Тема за вибором студента).

Завдання 3. Наведіть орієнтований план проведення батьківських зборів.

Запитання для самоконтролю:

- Назвіть, яких правил повинен дотримуватися вчитель у спілкуванні з батьками.
- Розкрийте та охарактеризуйте рівні педагогічної культури батьків.
- Назвіть традиційні форми роботи з батьками.
- В чому перевага інноваційних форм співпраці вчителя з батьками?

Рекомендована література:

1. Драйден Г. Революція в навчанні: навчальний посібник / Г. Драйден, Дж. Вос. – Львів: Літопис, 2005. – 542 с.
2. Коваль В.І. Організація роботи з батьками / І.В. Коваль // Батьківські збори. – Харків: Вид. група «Основа», 2006. – С. 58–71. – (Школа класного керівника).
3. Мезенцева Г.О. Робота з батьками : [метод. посіб. класного керівника] / Г.О. Мезенцева, С.М. Сліпак, О.І. Пономаревська ; Ніжин. держ. пед. ун-т ім. М. Гоголя ; [за ред. О. М. Ковальчук]. – Ніжин, 2000. – 20 с.
4. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / Під заг. ред. Бібік Н. М. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 206 с.
5. Форми і методи роботи класного керівника з батьками учнів / Н.В. Бугайчук . – Черкаси : КНЗ «ЧОПОПП ЧОР», 2017. – 40 с.

Практичне заняття 7.

Тема: Підвищення компетентності батьків щодо профілактики проявів насильства в середовищі дітей

Ключові терміни та поняття до теми: життєва компетентність, превентивне виховання, девіантна поведінка, булінг (сексуальне, психологічне, фізичне, економічне насильство), агресія, психоактивні речовини, шкідлива звичка, ЗСЖ.

План:

Теоретичні питання:

1. Особливості превентивного шкільного виховання молодших школярів.
2. Психоактивні речовини та їх вплив на здоров'я дитини.
3. Здоровий спосіб життя як фактор успіху людини.

Проблемні завдання:

- Розкрийте вплив психоактивних речовин на здоров'я дитини.
- Виділіть причини проявів дитячого насильства та агресії серед сучасних школярів.
- Здоровий спосіб життя як фактор успіху людини. Як ви це розумієте?

Творчі завдання:

Завдання 1. Розробіть практичні рекомендації батькам, щодо превентивного виховання молодших школярів в умовах їхньої життєдіяльності.

Завдання 2. Сформулювати методичні рекомендації батькам щодо здорового способу життя сім'ї.

Завдання 3. *Сформулюйте методичні рекомендації батькам щодо ефективної організації дозвілля з дітьми різного віку в умовах сім'ї.*

Запитання для самоконтролю:

- *Розкрийте зміст понять «девіантна поведінка», «булінг» «психоактивні речовини».*
- *Що означає поняття «корисний»?*
- *Як психоактивні речовини впливають на розвиток дитини?*
- *Яким чином можна показати дитині, що означає підтримувати власне здоров'я?*
- *Які прийоми покращення власного настрою можуть використовувати батьки? Наведіть приклади.*
- *Що повинна дитина знати про таке поняття як «насильство»?*

Рекомендована література:

1. Вієвський А.М. Батьківська компетентність або підказки батькам. Профілактика наркотичних та алкогольних проблем серед учнів. Навчально-методичний посібник / Вієвський А.М., Лепеха К.І., Балакірєва О.М., Дивак В.В., Дмитришина Н.А., Жданова М.П., Олійник І.М., Панок В.Г., Сидяк С.В. – Київ, 2014.
2. Насильство щодо дітей в Україні : всеукраїнське опитування громадської думки / за ред. С. Павлиш, Т. Журавель. -- К.: вид-во ФОП Клименко, 2015. -- 146 с.
3. Небезпечні квести для дітей: профілактика залучення / Методичні рекомендації. – К.: ТОВ «Агентство «Україна», 2017. – 76 с.
4. Стоп шкільний терор. Особливості цькування у дитячому віці. Профілактика та протистояння булінгу. – 2017. – С. 84. 41.
5. Цькування у школі. Наслідки знування і для жертви, і для агресора. : URL: <https://glavcom.ua/country/society/ckuvannya-u-shkoli-naslidkiznushchannya-i-dlya-zhertvi-i-dlya-agresora-464608.html>.
6. Що українці знають і думають про права людини: загальнонаціональне дослідження / [І. Бекешкіна, Т.Печончик, В.Яворський та ін.]; під заг. ред. Т. Печончик. – Київ, 2017. – 308 с.

Практичне заняття 8.

Тема: Особливості співпраці з батьками дітей з особливими освітніми потребами

Ключові терміни та поняття до теми: Соціальна інклюзія, інклюзивне навчання, інклюзивне освітнє середовище, особа з особливими освітніми потребами, ментор

План:**Теоретичні питання:**

1. Особливості організації освітнього процесу. Практика спільного викладання.
2. Компетентності вчителя для реалізації інклюзивного навчання.
3. Підготовка батьків дітей з особливими освітніми потребами до ролі помічника вчителя.

Проблемні завдання:

- Розкрийте проблему інклюзивного навчання, які активно розроблялися у Німеччині.
- Розкрийте проблему інклюзивного навчання, які активно розроблялися в Італії.

Творчі завдання:

Завдання 1. Розробіть зміст консультацій для батьків по одній з проблем виховання дитини з особливими освітніми потребами (Тема за вибором студента).

Завдання 2. Розробіть тематичні блоки, які охоплюють питання багатоманітності та відмінностей між людьми, розвивають в учнів чуйність до нерівності, що існує в їхніх громадах, країні і навчають, як обстоювати права тих, хто потерпає від цього.

Завдання 3. Розробіть приклади ситуацій, що допоможуть дітям розпізнавати дискримінацію та соціальне виключення і розуміти ці явища?

Запитання для самоконтролю:

- Яких правил, у комунікації з батьками дітей з особливими освітніми потребами, потрібно дотримуватися класному керівнику?
- Яку роль в навчально-виховному процесі виконує помічник вчителя?
- Назвіть помилки, яких допускають батьки у вихованні дітей з особливими освітніми потребами.
- Як повинен вчинити класний керівник у випадку повної відмови сім'ї співпрацювати зі школою?

Рекомендована література:

1. Коваль В. І. Організація роботи з батьками / І. В. Коваль // Батьківські збори. – Харків: Вид. група «Основа», 2006. – С. 58–71. – (Школа класного керівника).
2. Міжнародні стандарти якості діяльності громадсько-активної школи / Програма «Школа як осередок розвитку громади». – Київ: ВФ «Крок за кроком», 2010. – 44 с.
3. Нова українська школа: поради для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 206 с.

4. Працюємо разом: дитина з особливими потребами в школі. Довідник для батьків. Досвід Канади: посіб. – К.: Паливода А.В., 2012. – 50 с.

5. Процак О. Батьки в школі: матеріали до семінару № 9. – Львів: Центр освітньої політики, 2007. – 32 с.

6. Товкало М. Залучення батьків і всієї громади до діяльності школи / П.Хобзей Р.Шиян, А.Панкевич, О.Дуда, М.Товкало, С.Єфімова, Н.Тодчук та ін. // Освітня політика: З вершин і низин. – Львів: ЛОППО, 2010. – С. 139-200.

Практичне заняття 9.

Тема: Джерела народної педагогіки та сучасні комунікативні технології в змісті роботи педагога з батьками

Ключові терміни та поняття до теми: сімейне виховання, родинні цінності, батьківська педагогіка, батьківські читання.

План:

Теоретичні питання:

1. «Філософія життя» В.Сухомлинського.
2. М. Стельмахович про цінності родинного виховання.
3. Кузьмінським А.І. та Омеляненко В.Л. про виховання дитини в умовах сім'ї.

Проблемні завдання:

- *Висвітліть методичні рекомендації батькам щодо ефективної організації дозвілля за М.Стельмаховичем.*
- *Розкрийте поради В.Сухомлинського щодо виховання дітей в сім'ї.*
- *Висвітліть особливості роботи класного керівника за А.І. Кузьмінським.*
- *Доведіть, що сім'я, як соціальний інститут, має переваги у вихованні дитини.*

Дискусійні питання:

- *Чи існує взаємозв'язок між процесами виховання, самовиховання і перевиховання?*
- *Як ви розумієте слова В. Сухомлинського «Справжньою школою виховання щедрості, душевності і чуйності є сім'я: ставлення до матері, батька, дідуся, бабусі, братів, сестер є випробуванням людяності».*

Рекомендована література:

1. Кузьмінський А. І. Педагогіка родинного виховання : Навч. посіб. / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – К. : Знання, 2006. – 324 с.
2. Постовий В. Г. Сім'я і школа: проблеми виховання дітей : [навч. посіб.] / В. Г. Постовий, О. А. Невмержицький ; М-во освіти і науки України,

Акад. пед. наук України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2008. – 356 с.

3. Родинна педагогіка : [навч.-метод. посіб.] / М-во освіти і науки України, Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка; А. А. Марушкевич, В. Г. Постовий, Т. Ф. Алексеєнко. – К. : ПАРАПАН, 2002. – 216 с.

4. Сухомлинський В. О. Батьківська педагогіка / В.О. Сухомлинський. – К. : 1978. – 263 с.